

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/153
KARAR NO : 2021/222
KARAR TR : 05/04/2021

ÖZET: akdinin sona ermesinden kaynaklı olarak kıdem tazminatının faizi ile birlikte tazmini istemiyle açılan davanın, DAR YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : S.S.
Vekilleri: Av. N. S.D. - Av. M.Y.
Davalı : stanbul Aydın Üniversitesi Rektörlü ü
Vekilleri: Av. N.Ç. - Av. Z.A.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekilinin, müvekkilinin davalı üniversitede 08/01/2008-11/08/2015 tarihleri arasında ö retim görevlisi olarak çalış tı ı, i sözleşme ile mesini kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde sonlandırdı ı, davalıdan kıdem tazminatını talep etti i, davalı tarafından kıdem tazminatının ödenmeyece inin bildirildi inden bahisle, fazlaya ili kin hakları saklı kalmak kaydıyla, 27.950,14 TL kıdem tazminatının temerrütünü olu tu u 24/08/2015 tarihinden itibaren bankalarca uygulanan en yüksek mevduat faizi ile birlikte davalıdan tahsiline, yargılama giderleri ve vekâlet ücretinin davalı taraf üzerinde bırakılmasına karar verilmesi istemleriyle adli yargı yerinde dava açtı ı anla ılmı tır.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

2. Bakırköy 7. Mahkemesinin 18/04/2018 tarihli, E.2016/117, K.2018/144 sayılı kararıyla; haklı nedenle i sözleşmenin feshedildi inden bahisle davanın reddine karar verilmi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

"...

Davalı i verenlikçe düzenlenen A Bildirim formunda 11.08.2015 tarihinde 03 kod (istifa) nedeniyle davacının çıkı ının gösterildi i,

YÖK Disiplin Kurulu'nun 19.01.2017 günlü kararı ile, suçu sübut bulan davacının 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125. maddesinin E bendinin g alt bendi uyarınca devlet memurlu undan çıkarma cezası ile cezalandırılması yönündeki üniversite teklifinin anılan kanunun 126. maddesi uyarınca oy birli i ile kabulüne karar verildi inin bildirildi i görülmü tür.

Celp edilen, stanbul 31. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 2015/624 Esas sayılı dosyasının tetkikinde, 2017/84 Karar sayılı 02.03.2017 günlü karar ile, '..sahte düzenlendi i iddia edilen nüfus ~~cüzdannın~~le geçirilememi olması sebebiyle üzerinde inceleme yapılamadı ı, resmi

belgede sahtecilik suçunun oluşması için düzenlenen yada kullanılan belgenin iftihar kabiliyetinin bulunması gerektiği, belgenin elde bulunmaması sebebiyle suçun unsurlarının irdelenemediği, dolayısıyla sanıkların atılı suçu iftihar konusunda üphe oluştuğu, mahkumiyetlerini gerektiren somut ve kesin delil bulunmadığı anlaşıldığından, CMK'nun 223/2-e maddesi gereğince atılı suçtan sanıkların aynı ayı beraatlerine karar verildiği ve kararın 10.03.2017 tarihinde kesinleştiği görülmüştür.

Taraflar arasında çeki mesiz olan ve SGK kaydı ile doğrulanan davacı iddiası 01.08.2008 tarihinde giriş tarihi ile 11.08.2015 tarihinde sona erme tarihi arasında geçen toplam 7 yıl 7 ay 3 günlük hizmet süresinin bulunduğu tespit edilmiştir.

Tüm dosya kapsamı bir bütün olarak değerlendirildiğinde; davacının ceza hukuku anlamında beraat etmesine rağmen üniversite disiplin kurulunun kararı ile ihraç edildiği ve gerekçelerin gösterildiği haklı nedenle sözleşiminin feshedildiğinin anlaşılması karışında davanın reddine ..."

3. Bu karara karşı istinaf kanun yoluna başvurulması üzerine, **istanbul Bölge Adliye Mahkemesi 25. Hukuk Dairesinin 26/11/2020 tarihli ve E.2018/2019, K.2020/1673 sayılı kararıyla;** Bakırköy 7. Mahkemesince verilen kararın kaldırılmasına dair kesin olmak üzere verilen karar aynı tarihte kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...

Taraflar arasındaki uyuşmazlığın çözüm yeri idari yargı olup mahkemece dava dilekçesinin yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle usulden reddine karar verilmesi gerekirken uyuşmazlığın esas hakkında karar verilmesi hatalı olduğu ve mahkemece verilen kararın kaldırılması gerektiği kanaatine varılmıştır.

"..."

4. Davacı vekili, aynı yöndeki taleple bu kez idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **istanbul 9. İdare Mahkemesi E.2021/100 sayılı dosyada;** uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüşme ve çözümünde adli yargı yerinin (idari mahkemeleri) görevli olduğu sonucuna varıldığından bahisle, görevli mercinin belirlenmesi için dosyaların Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine 21/01/2021 tarihinde karar verilmiştir.

III. İDARE HUKUKU

6. Anayasanın "Yükseköğretim Kurumları" başlıklı 130. maddesinin;

i. Birinci fıkrası şöyledir:

"Çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacıyla; ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelki kurumu ve bilimsel özerkliğe sahip üniversiteler Devlet tarafından kanunla kurulur."

ii. İkinci fıkrası şöyledir:

"Kanunda gösterilen usul ve esaslara göre, kazanç amacına yönelik olmamak şartıyla vakıflar tarafından, Devletin gözetim ve denetimine tabi yükseköğretim kurumları kurulabilir."

ii. Onuncu fıkrası öyledir:

"Vakıflar tarafından kurulan yüksekö retim kurumları, mali ve idari konuları dı ndaki akademik çalı maları, ö retim elemanlarının sa lanması ve güvenlik yönlerinden, Devlet eliyle kurulan yüksekö retim kurumları için Anayasada belirtilen hükümlere tabidir."

7. 2547 sayılı Yüksekö retim Kanunu Ek Madde 2 öyledir:

"Vakıflar; kazanç amacına yönelik olmamak artıyla ve mali ve idari hususlar dı nda, akademik çalı malar, ö retim elemanlarının sa lanması ve güvenlik yönlerinden bu Kanunda gösterilen esas ve usullere uymak kaydıyla, Yüksekö retim kurumları veya bunlara ba lı birimlerden birini veya birden fazlasını ya da bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne ba lı olmaksızın, ekonominin ihtiyaç duydu u alanlarda yüksek nitelikli i gücü yeti tirmek amacıyla, bu Kanun hükümleri çerçevesinde kalmak artıyla meslek yüksekokulu kurabilir. Bu meslek yüksekokulu, kamu tüzel ki ili ini haiz olup, Cumhurba kanı kararı ile kurulur. Kurulacak meslek yüksekokullarına, meslek ve teknik e itim bölgesinde gereksinim duyulması esastır."

8. 2547 sayılı Kanun Ek Madde 5 öyledir:

"(De i ik: 28/12/1999 - 4498/1 md.) Vakıflarca kurulacak yüksekö retim kurumlarının, vakıf yönetim organı dı nda en az yedi ki iden olu an bir mütevelli heyeti bulunur. Mütevelli heyet üyeleri, vakıf yönetim organı tarafından dört yıl için seçilir, süresi biten üyeler yeniden seçilebilir. Mütevelli heyet üyelerinin ya sınırlaması hariç Devlet memuru olma niteliklerine sahip bulunmaları ve en az üçte ikisinin lisans düzeyinde yüksekö renim görmü olması gerekir. Mütevelli heyet üyeleri kendi aralarından bir ba kan seçer.

Mütevelli heyet vakıf yüksekö retim kurumunun tüzelki ili ini temsil eder. Vakıf yüksekö retim kurumlarının yöneticileri Yüksekö retim Kurulunun olumlu görü ü alınarak mütevelli heyet tarafından atanır. Mütevelli heyet; vakıf yüksek ö retim kurumu yöneticilerine uygun gördü ü ölçüde yetkilerini devredebilir. Yüksekö retim kurumunda görevlendirilecek yöneticiler ve ö retim elemanları ile di er personelin sözleşmelerini yapar, atamalarını ve görevden alınmalarını onaylar, yüksekö retim kurumunun bütçesini onaylar ve uygulamaları izler, ayrıca vakıfca hazırlanan yönetmelik hükümlerine göre di er görevleri yürütür.

Mütevelli heyetin toplantı nisabı ve karar alınması ile ilgili hususlarda bu Kanunun 61 inci maddesi hükmü uygulanır."

9. Vakıf Yüksekö retim Kurumları Yönetmeli i'nin "Ö retim elemanları" ba lıklı 23. maddesi öyledir:

"Ö retim elemanlarının seçimi, de erlendirilmesi, seçilenlerin uygun görülen akademik unvanlarla görevlendirilmeleri ve yükseltilmeleri yürürlükteki kanun ve yönetmelik hükümlerine uyularak vakıf yüksekö retim kurumunun yetkili akademik organlarınca yapılır. Ö retim elemanlarının atamalarında, devlet yüksekö retim kurumlarındaki atamalarda aranan artlara ilaveten vakıf yüksekö retim kurumunun akademik yönden gerekli gördü ü artlar da aranabilir. Vakıf meslek yüksekokullarında özellikle uygulamalı derslerde görevlendirilecek ö retim elemanlarının atanmasında çalı ma deneyimine sahip olması gözetilir.

Vakıf yüksekö retim kurumlarında görev alacak olan akademik ve idari personelin çalı ma esasları 2547 sayılı Kanunda devlet üniversiteleri için öngörülen hükümlere tabidir. Bu personelin aylık ve di er özlük hakları bakımından ise 4857 sayılı Kanunu hükümleri uygulanır." (Danı tay Sekizinci Dairesinin 29/4/2011 tarihli ve E.: 2008/8234, K.: 2011/2452 sayılı Kararı ile bu maddenin son cümlesinde yer alan "özlük hakları" ibaresinin iptaline karar verilmi tir.)

10. 2809 sayılı Yüksekö retim Kurumları Te kilatı Kanunu Ek Madde 73 öyledir:

"(Ek: 9/5/2007-5656/1 md.)

stanbul'da Anadolu E itim ve Kültür Vakfı tarafından 2547 sayılı Yüksekö retim Kanununun vakıf yüksekö retim kurumlarına ili kin hükümlerine tâbi olmak üzere kamu tüzel ki ili ine sahip stambul Aydın Üniversitesi adıyla bir vakıf üniversitesi kurulmu tur.

Bu Üniversite, Rektörlü e ba lı olarak;

- a) Fen-Edebiyat Fakültesinden,*
 - b) ktisadi ve dari Bilimler Fakültesinden,*
 - c) Mühendislik-Mimarlık Fakültesinden,*
 - ç) Di Hekimli i Fakültesinden,*
 - d) Güzel Sanatlar Fakültesinden,*
 - e) leti im Fakültesinden,*
 - f) Yabancı Diller Yüksekokulundan,*
 - g) Anadolu Bil Meslek Yüksekokulundan,*
 -) Fen Bilimleri Enstitüsünden,*
 - h) Sosyal Bilimler Enstitüsünden,*
- olu ur."*

11. 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun " dari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" ba lıklı 2. maddesi öyledir:

"1. (De i ik: 10/6/1994 - 4001/1 md.) dari dava türleri unlardır:

- a) (ptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) darî i lemler hakkında yetki, ekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,*
- b) dari eylem ve i lemlerden dolayı ki isel hakları do rudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları*
- c) (De i ik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz artla ma ve sözleşmelerinden do an uyu mazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyu mazlıklara ili kin davalar.*

2. dari yargı yetkisi, idari eylem ve i lemlerin hukuka uygunlu unun denetimi ile sınırlıdır. dari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurba kanlı ı kararnamelerinde gösterilen ekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve i lem niteli inde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler."

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

12. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı nda, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/04/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen ekilde ba vuruldu u ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ndan görev uyu mazlı mının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Burak Cenk LHAN'ın, davanın çözümünde idari yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ ile Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

14. Dava; ö retim görevlisi olarak çalı tı ı üniversiteden, i sözle mesinin sonlanması nedeniyle kıdem tazminatı istemine ili kindir.

15. Davalı stanbul Aydın Üniversitesi mevzuat hükümleri çerçevesinde vakıf yüksekö retim kurumlarına ili kin hükümlere tabi olmak üzere kamu tüzel ki ili ine sahip olarak kurulmu tur (bkz. § 10).

16. dari rejime dayalı olarak düzenlenmi bulunan Türkiye'nin idari yapısında, kamu tüzel ki ili i idari yargının görev alanının belirlenmesinde kullanılan ölçütlerden birisidir. Kamu tüzel ki ilerinin kurulu amacı kamu yararı, faaliyet konuları ise kamu hizmetidir. Bu ba lamda, Kamu Tüzel Ki ileri, özel hukuk tüzel ki ilerine nazaran üstün ve ayrıcalıklı kamu gücüne sahiptirler ve tek taraflı i lemlerle yeni hukuki durum ortaya çıkartabilirler. Bu nedenle de personeli kamu hukukuna tabidir.

17. Kanunla kurulma ve kamu tüzel ki ili ine sahip olmanın yanı sıra, Devlet Üniversitelerinde oldu u gibi Vakıf Üniversitelerinin de Anayasal güvence altına alınmı olan *bilimsel özerkli e sahip olmaları* bir di er ayrıcalı ıdır. Üniversitelerde bilimsel özerklik ilkesi benimsenirken güdülen amaç, yüksekö retimin çe itli siyasal çevre ve baskı grupları ile dü ünçe kümelerinin etkisinin dı nda tutarak, bilimsel amaç, hedefler ve gereksinimlerine ba lı olmalarını sa lamaktır. Bu nedenle de, bilimsel faaliyetin asli unsurları olan yüksekö retim elemanlarının, görevleri, unvanları, atama, yükselme ve emeklilikleri gibi özlük haklarının kanunla düzenlenece i konusu, anayasal teminat altına alınmı tır.

18. Somut olay ve mevzuat hükümleri birlikte irdelendi inde; davalı Üniversitenin, sürekli ve düzenli nitelikteki kamu hizmetinde çalı tırdı ı davacının; statüsü, göreve alınması, hak ve yetkileri gözetildi inde, dare Hukuku kapsamında bir kamu personeli oldu u, aralarında düzenledikleri sözle menin de idari sözle me niteli i ta ıdı ı açıktır.

19. 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının c bendinde (bkz. § 11); tahkim yolu öngörülen imtiyaz artla ma ve sözle melerinden do an uyu mazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözle melerden dolayı taraflar arasında çıkan uyu mazlıklara ili kin davaların da idari dava türlerinden oldu u belirtilmi tir.

20. Bu durumda, önümüzdeki davanın görüm ve çözümünün idari yargı yerinin görevine girdi i sonucuna varılmı tır.

21. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; stanbul 9. dare Mahkemesinin 21/01/2021 tarihli ve E.2021/100 sayılı ba vurusunun reddi gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde DAR YARGININ GÖREVLİ OLDU UNA,

B. stanbul 9. dare Mahkemesinin 21/01/2021 tarihli ve E.2021/100 sayılı
BA VURUSUNUN REDD NE,

05/04/2021 tarihinde, OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN